

BESZÉLGETÉS DALOS GYÖRGGYEL

X 327.3 [43]

Hely: Berlin

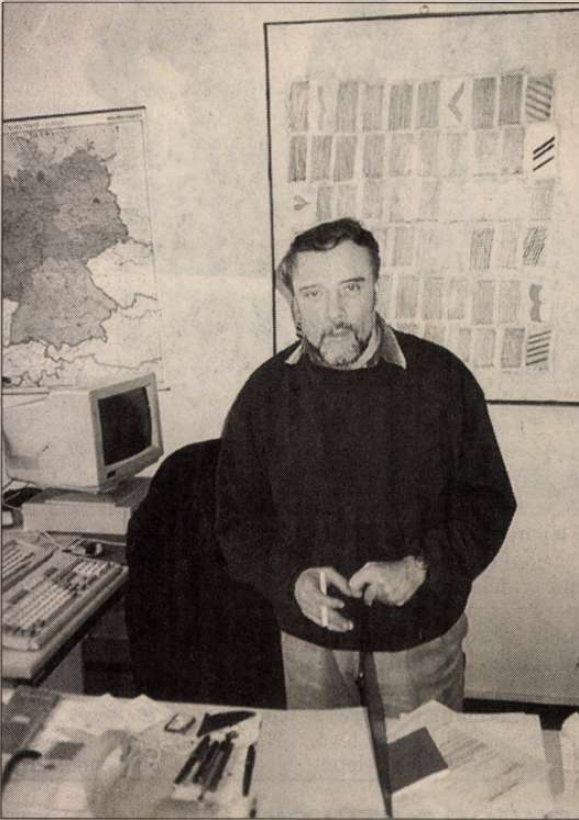
DALOS György

Magyarországot magyarázza a németeknek

Tavaly ősszel pályázat útján került a berlini Magyar Ház élére Dalos György 53 esztendő író, aki Moszkvában volt egyetemista a hatvanas években, a nyolcvanas években pedig Nyugat-Berlinbe kapott ösztöndíjat.

— Szinte egyenesen Bécsből érkezett a Haus Ungarn direktori székébe, ahol 1987-től élt és dolgozott. Lát-e közös vonást Budapest, Bécs és Berlin, a három „B”-s világáros kultúrája között?

— Berlin nagyon nagy város, három és fél millió lakóval. Hihetetlen a konkurencia a kultúrában. Bár Németországban erős a szociális háló, de az állami jelenlét a kultúra területén meg sem közelíti az ausztriai és a magyarországit. Bécsben a kulturális élet struktúrája igen hasonló a miénkhez, vagyis komoly szerepe van az állami támogatásnak. A volt szocialista országokra az a jellemző, hogy szerények a körülmények és sok a mondanivaló. Szerintem Magyarországon halmozódott fel a legtöbb, jellegzetesen közép-európai tapasztalat, s hazánkban sikerül úgy közvetítenie a dolgokat Nyugat felé, hogy az „meg is

Dalos György, az igazgató és író

A SZERZŐ FELVÉTELE

érkezik”. Elég a németországi irodalmi életre gondolni, melyben legalább harminc magyar szerző van folyamatosan jelen. A sort Szabó

Magda nyitotta az ötvenes évek végén, de említhetem Déry Tibort, Lukács Györgyöt is, majd az újabb alkotók közül Konrádot, Mé-

szölyt, Esterházyt, Nádaszt, Eörsit, Tandorit. Am a magyar klasszikusok sem ismeretlenek a német olvasók számára: nemrégiben jelentek meg németül Illyés, Radnóti, Kosztolányi művei. A zenében, képzőművészetben, a filmek világában is rengeteg az olyan magyar művész, aki már ismert az NSZK-ban. A Haus Ungarn igazgatójaként segíteni akarom Magyarországot tapasztalathordozó szerepét külföldön.

— Mennyiben jelent kihívást a direktorkodás?

— A hivatalnokságot, a berlini Magyar Ház rutinügyeinek intézését még tanulom. Ez abszolút új szerep számomra: például korábban még sohasem tartottam értekezletet, s olyan megbízásom sem volt, hogy bárkinek a munkáját ellenőriznem kellett volna. Ez az érem egyik oldala. A másik, hogy a külső felekkel való kapcsolattartás nem újdonság, s jó hasznát veszem régi németországi ismeretségeimnek. Tizenegy munkatársam van. A takarékosság mindig is fontos szempont volt a külföldi kulturális intézményeknél. A Ház 1996-os működésének feltételei adóttak, ha összehúzzuk magunkat, akkor nem lóg ki a lábunk a takaró alól. Az állami támogatás mellett saját bevételeinkből, egyes helyiségeink bérbeadásából és szponzori segítséggel tartjuk fenn intézményünket az Alexanderplatznál.

— Önnek legutóbb tavaly jelent meg regénye A kulcsfigura címmel az Ab Ovo Kiadónál. Kultúrdiplomataként is marad energiája az írásra?

— Decemberben megint elkezdtem papírra vetni egy esszéketet. Az első három fejezet kész, tavaszra kell befejeznem. Ez már az ötödik esszégyűjteményem, amit németül írok. Új munkám egy orosz—angol szerelmi történet, amely Anna Ahmatova és Sir Isiah Berlin romantikus kapcsolatát idézi fel. Úgy 150-160 oldalas lesz ez a könyv, plusz a dokumentumok. A kötet egy hamburgi kiadónál jelenik meg: mihelyt lesz rá időm, lefordítom magyarra.

— Kinevezése óta hány-szor járt Pesten?

— Szeptember óta kétszer voltam otthon. Azelőtt sokat utazgattam, ám egy hivatalnok üljön csak a fenékén! A hobbim amúgy is „Magyarország magyarázata” a német nyelvterületen.

— Köszönöm a beszélgetést!
Mr. G. (Berlin)

Fesztivál, tizenhatodszor

Pontes Artium — művészetek hírhíri tóban és időben. Ez az alcíme az idei Budapesti Tavasz Fesztiválnak, amely ebben az évben is egy hónapon át, március 14-től április 14-ig várja a látogatókat. Ez a tizenhatodik, s ebben a formájában az utolsó ilyen rendezvény, jövőre ugyanis megújul a program-sorozat arculata. Meghívásokat pályázatot írnak ki a fesztivál igazgatói posztjára, s a technikai szervezést valószínűleg a nemrég alakult Fesztivál Kht. látja majd el. Egyelőre azonban még a szokott módon rendezik meg az Európában egyedülálló, országos művészeti ünnepet, ami ez évben a millecentenariumhoz kapcsolódva még színesebb és változatosabb. A Musica Danubiana a régió közös zenetörténeti repertoárját, mai zeneszerzőinek műveit, a Pro Futuro színhatározó pályázat a legsikeresebb előadásokat, a Rövidzárlatok

pedig az elektronikus zenei repertoárt ismerteti meg az érdeklődőkkel. A vendégek között olyan világsztárok szerepelnek, mint a Martha Graham Dance Company, a Clevelandi Szimfonikus Zenekar, Ligeti György, Krzysztof Penderecki és Kurtág György. Különlegesen ígérkezik a kortárs japán fotókiállítás a Műcsarnokban, a díjnyertes magyar filmekből rendezett sorozat

az Örökmozgó Film-múzeumban vagy a Crescendo fesztivál, amelyen számos nemzetközi verseny győztese, Erika Raam, Izaki Masahiro és Bogányi Gergely lép a koncertpódiumra. A vidékiek utazását a MÁV ötvenszázalékos kedvezménye is segíti, amelyet a fesztivál műsoraira érkezők vehetnek igénybe, ha a rendezvény helyszínén lebélyegeztetik a menetjegyüket. [4]008 R. Zs.

Tiszta kultúrát!

Európa és Amerika újabb kereskedelmi háborúra készül — jegyzi meg a jól informált brüsszeli sajtó. Harcukat ezúttal a játékfilmek és a tévéműsorok alkotói, szerkesztői vívják majd meg.

Az öreg földréz kultúrfelelősei már évek óta panaszkodnak azt a szembeszökő aránytalanságot, amely a tévéállomások sugározta európai és amerikai produkciók között fennáll. Ez a kultúrpolitika(?) — így hangzik az érdekeltek véleménye — rövidesen teljesen gúzsba köti az európai alkotó művészek munkakedvét és amúgy is

tartamát is korlátozni tervezi.

Am, hogy ez az új európai kultúrpolitika mikor és hogyan léphet életbe, erre felteni ma még senki sem tud. A technika (a különféle és egyre nagyobb teret nyelő műholdtovábbítások) az ésszerű és szépnek tűnő politikai döntés elé akadályokat gördíthet. Mégis, az európai alkotó művészek reménykednek, hiszen a „döntő” első lépést a strassburgi parlament honatyái már megtették. mécs

adalon. Helyes. Így még jobbnak bizodalnam azokhoz a okhoz. Aki a mi hívünk, az megmondta hogy hínak). t szerettem volna titokban

da ő. Ez előtt a vén bolond